

Створення високочутливого спектрометра для радіометричного контролю лікарських препаратів

В. Р. Любинський¹, Є. П. Сисоєва¹, О. П. Дзюбак², С. М. Дзюбак³, Ю. І. Губін³

1 — НДО ЛГК НТК Інститут Монокристалів Національної Академії наук України, м. Харків

2 — Національний науковий центр Харківський фізико-технічний інститут, м. Харків

3 — Державний науковий центр лікарських засобів, м. Харків

Вступ. Існуючі норми (ДР-97) встановлюють низький рівень забруднення лікарської сировини ^{137}Cs 600 Бк/кг та ^{90}Sr 200 Бк/кг. Для забезпечення надійного радіологічного контролю необхідне створення методик високоєфективного аналізу радіоактивного забруднення фітохімічних препаратів.

Матеріали і методи. Для дослідів використовувались рослинна сировина та лікарські форми (настійки, відвари, таблетки та інш.). Виміри проводились за допомогою спектрометра, який забезпечує мінімальну детектируему активність (МДА)- ^{137}Cs 1-2 Бк та ^{90}Sr 4-5 Бк за 10-15 хв у зразках малого обсягу (100 см³). До складу спектрометра входить детектор гамма-випромінювання на основі монокристалу NaI(Tl) з розмірами $d=160$ мм, $h=160$ мм та обсягом колодязя 200 см³, детектор бета-випромінювання на основі пластмасового сцинтилятора розмірами $d=150$ мм, $h=10$ мм, низькофонової ФЕУ-173 та захист з 150 мм заліза, 50 мм свинця та 10 мм міді.

Результати. Були розроблені методики приготування зразків та аналізу, враховиваючи які було розроблено прототип спектрометра гама- та

бета-випромюювання, суттєвою рисою якого є висока (у порівнянні з відомими) чутливість та низький власний фон. Вимір вмісту радіоактивних домішок у зразках готових лікформ на розробленому прототипі спектрометра дозволив знизити рівень МДА ^{137}Cs до 1-2 Бк за 10 хв виміру у порівнянні 5-10 Бк на стандартному приладі.

Висновки. Забезпечення фармацевтичних виробництв такими спектрометрами дозволить забезпечити надійний радіометричний контроль лікарських препаратів та сировини для їхнього виробництва.